СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIX. Ч. 115. Джерзи Сіті, Н. Дж., второк, 19. травня 1931. VOL. XXXIX. No. 115. Jersey City, N. J., Tuesday, May 19, 1931. THREE CENTS.

БУДУЮТЬ БІБЛІОТЕКУ, ЯКА МІСТИТИМЕ 4 МІЛІОНИ КНИЖОК

НЮ ЙОРК. — Д-р Никлас Ботлер, президент Колюмбійського університету, подає, що університет приступає до будови нової бібліотеки, яка буде готова в 1933 році. Бібліотека та міститиме зпочатку 2,900,000 томів, а згодом буде побільшена до 4,000,000 томів. Побудують її коштом Едварда С. Гаркнеса, котрий призначив на ту ціль $3,600,000.

При тій нагоді зазначено, що Гаркнес жертвував на ріжні просвітні й гуманітарні ціли досі $31,000,000, а до тих жертв не вчислено $2,000,000, котрі приходять річно на ріжні ціли з фундації його матери, яка виносить $41,000,000.

ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД АВТОМОБІЛЕВИМИ НЕЩАСТЯМИ.

ОЛБАНІ. — Чарлз Гарнет, комішенер руху, подає, що в 1930 р. автомобілевий рух зріс на 1%, але зате число нещасливих випадків зросло на 12%. Гарнет твердить, що статистика виказує, що 90% нещасливих випадків походять з того, що шофери не придержуються автомобілевих приписів.

16 СМЕРТНИХ АВТОМОБІЛЕВИХ ВИПАДКІВ ЗА НЕДІЛЮ.

НЮ ЙОРК. — З телеграфічних повідомлень, які надійшли з ріжних американських міст, виходить, що минулої неділі згинуло від нещасливих автомобілевих випадків 16 осіб. Побитих є далеко більше.

МЕХАНІЗУЮТЬ АРМІЮ, АЛЕ КОНЯ ЩЕ НЕ ВИКИДАЮТЬ.

ВАШИНГТОН. — Генерал Доглес Мек Артур подає до відома, що розпочато механізацію армії. В такій армії кавалерія має головно до діла з танками, машиновими крісами і важкими автомобілями. Для коня і мула нема тепер місця.

Та армія всетаки ще задержала коня. Кажуть, що кавалерія піддержує боєвого духа і її задержано ще для традиції почасти в старім виді. Дотого буває часами таке, що дійсно без коня годі обійтися, особливо в горах, чи інших небезпечних місцях, куди не можна переїхати автомобілями.

НЕРВИ ТЕПЕРІШНЬОЇ МОЛОДІ.

ВАШИНГТОН. — Роберт Монтгомери, літ 27, укінчений студент Принстонського університету, нащадок старої американської родини, відобрав собі життя револьвером вистрілом, убивши передтим полісмена, батька двох дітей, і ранивши смертельно менаджера „Клоб Шентіклір", котрий лежить у шпиталю і для котрого нема надії, щоби жив.

Молодий Монтгомері пострілив менаджера за те, що він не хотів зарезервувати для нього і його дівчини столика, а заявив йому, що нема вільного місця. Кажуть, що Монгомері був нервово розстроений тим, що перепав двома наворотами при іспитах на публичного рахункового знавця.

ОГЛЯД БЕЗРОБІТТЯ.

НЮ ГЕЙВЕН. — Заходами „Росел Сейдж Фавндейшен" появиться незабаром книжка, в якій будуть матеріяли, звязані з безробіттям. Біля цього огляду працюватиме 15 сил. Вони студіюватимуть американські родини в цей спосіб, щоби на основі життя тих родин мати матеріяли щодо цього, які є причини безробіття, як воно впливає на життя та чи є можлива зарада в ріжних випадках і яка.

МАНЕВРИ ВОЗДУШНОЇ ФЛЬОТИ.

ДЕЙТОН (Огайо). — Понад 80,000 людей приглядалося 500 военним літакам, що творили в повітрю ріжні формації й відбували военні вправи. Оті вправи будуть повторені теж над містами: Ню Йорк, Шикаго, Бостон і Филаделфія.

ЩЕ НЕ Є ТАК ЗЛЕ З НАМИ.

НЮ ЙОРК. — Монсіньор Лявел, посвячуючи вуґольний камінь під будову жіночого монастиря, сказав, що люди цілком неслушно нарікають, що теперішні часи найгірші з усіх часів. Лявел твердить, що кожда епоха мала свої нещастя, а теперішня не є гіршою від інших. Світ стратив тепер респект до всього, але це є виплив наших переборщених демократичних принципів, котрі, мимоходом кажучи, говорив о. Лявел, проповідав теж і святий Франц з Асижу. Всеж таки остається і тепер одна правда, що тільки духові цінности і посвята дають людині властиве задоволення. І нюйорську Содому і Гомору, чи які інші, спасають саме люди посвяти й ідеї. До таких зачислює Лявел і монахині, які вириваються матеріяльного світа.

ПОЇХАВ ШУКАТИ РИНКУ ЗБУТУ.

ВАШИНГТОН. — Сенатор Пітман з Невади виїхав з сенатською місією до Китаю, щоби довести до міжнародної конференції в справі піднесення ціни срібла й приєднання китайського ринку для американських товарів.

РАДИТЬ ЖІНКАМ КУПУВАТИ ДОВГІ СУКОНКИ.

НЮ ЙОРК. — У своїй промові до католицьких жінок Мисс Тереса О'Доногю радить жінкам купувати довгі сукні з довгими рукавами, щоби зуживати в той спосіб більше матерії й піднести промисл та ліквідувати безробіття.

ЛІКВІДАЦІЯ БІЛОРУСЬКОЇ АВТОКЕФАЛЬНОЇ ЦЕРКВИ.

Білоруські часописи повідомляють, що большевицька влада переводить ліквідацію білоруської автокефальної церкви, яка існувала там від 1924 року. Як відомо, українську автокефальну церкву большевики зліквідували вже перед двома роками.

ГОЛОДІВКА УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ ВЯЗНІВ У ЛЬВОВІ.

Дня 17-го квітня ц. р. українські політичні вязні, в числі біля 50 осіб, що сидять у львівській вязниці в т. зв. „Бриґідках", почали голодівку. В числі тих, що переводять голодівку, є м. ін. бувший посол Дмитро Паліїв і бувший посол Іван Ліщинський, якого тепер засудили. Вязні домагаються: 1) Прискорення слідства. 2) Зміни відношення тюремної влади до них. 3) Відділення їх від звичайних злочинців.

ЧИСЛЕННЯ ДІТЕЙ У РОСІЇ.

„Правда" доносить, що рада народніх комісарів ухвалила перевести численн всіх дітей у совітській Росії, від 6—14 літ. Числення буде покінчене 15. травня ц. р. Числення має на меті ствердити число тих дітей, що виховуються під впливом родини.

ДИТИНА ОТРУЛАСЯ ТАБЛЕТКАМИ.

В Дромгеллер дворічний хлопчик стягнув зі стола 25 пігулок, які приписав лікар для його матері, і всі зїв замісць цукорків. В дві години після того дитина померла.

ЛІТАК БУДЕ БЕРЕГТИ ЧЕРЕДИ ТЮЛЕНІВ.

Два місяці весною літак, заосмотрений в радіо, буде берегти перед ловцями тюленів, які в той час з моря удаються до Прибилювських островів біля Аляски, щоб там родити і кормити потомство.

ШПІОНАЖА В РУМУНІЇ.

Черновецька преса містить новинку про викриття шпіонської організації в Констанці. Арештовано Степана та Юрія Іванових, у яких знайшли важні документи, призначені для большевиків. Арештовані признаються, що їхня організація була розгалужена в цілій Румунії.

ВЕЛИЧЕЗНА БІБЛІЯ.

Знайшовся столяр, що три роки працював над зладженням біблії. Зветься він Вайнай і живе в Лос Енджелес. Його біблія є своєрідним рекордом, бо має сторінки на 1 м. 25 цм. довжини, разом 8,000 сторінок, а є півтретя метра завгрубшки. Важить вона 500 кільограмів.

РОЗВОДИ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

Минулого року було в чеській Празі 2,000 розводів, з того числа 230 розводів було з волі мужа і жінки, решта наслідком скарги одної сторони.

НА СОЛОВКИ.

Ленінградське ГПУ засудило цими днями 41 Німців-кольоністів на засланя на Соловецькі острови. Їх заслали за те, що вони пренумерували берлінські часописи.

УБИТО ВІЙТА.

В селі Підмонастирі, повіт Бібрка, в ночі з 14 на 15 квітня вбито місцевого війта Івана Кравця. Ранком люди знайшли війта недалеко його хати, забитого двома кулями.

Злочинець невідомий, як також невідомі близчі причини убивства. Іван Кравець був 12 років війтом, але не по вибору громади, а по призначенню староства з Бібрки. Він вірно служив своїм панам і хоч був з українського роду, все ворожо виступав проти Українців.

УСТУПЛЕННЯ ГЕНЕРАЛЬНОГО КОМІСАРЯ ПОЛЬЩІ В ДАНЦИҐУ.

Польський генеральний комісар в Данциґу, Штрасбурґер, уступив. Польська преса подає як причину уступлення Штрасбурґера те, що всі його інтервенції у властей Данциґу, з приводу протипольських виступів оставались без успіху. В звязку з цею подією до Варшави має приїхати високий комісар Союза Народів. Як наслідників комісаря Штрасбурґера подають польського посла у Відні Бадера і бувшого посла в Берліні — Кнолля.

ЕЛЕҐАНТНИЙ САМОГУБЕЦЬ.

В Грацу відобрав собі життя бувший ротмістр гузарів, барон Криштоф Кнобльох. Він був найбільшим елеґантом у місті. І таким лишився навіть тоді, коли відбирав собі життя. Заки застрілився, вбрався барон у білі елеґантні рукавички, в найновіше і найкращого фасону убрання і лякери. Не забув теж Кнобльох про монокль, який наложив собі на око. Барон Кнобльох найшовся останніми часами в дуже важких матеріяльних умовинах і зневірився наслідком того до життя — застрілився.

АРЕШТУВАННЯ НІМЕЦЬКИХ ШПИГУНІВ У ШТРАСБУРҐУ.

В Штрасбурґу арештувала поліція трох Альзатців, які є, як стверджено, німецькими шпигунами. Належали вони до шпигунської орґанізації, яка працює на східних границях Франції. Члени цеї орґанізації зуміли увійти в звязки з ріжними представниками влади та видістати ріжні документи, які торкаються фортифікаційних робіт над Реном і Льоарою. Поліція перевела численні арештування. Серед арештованих є двох Німців.

ЧУДОМ УРАТОВАНА.

Дня 20. квітня коло 8 год. вечера положилася на рейки залізничого шляху Львів-Перзенівка якась жінка. Якраз надїздив поїзд і вона певно булаб згинула. Припадково надійшов якийсь п. Ніжанковський, котрий силою забрав жінку з рейок. Коли поїзд переїхав, вона втікла.

ВАРШАВСЬКІ ФАБРИКИ БАНКРОТУЮТЬ.

Польські часописи пишуть, що з днем 1-го травня ц. р. мають замкнути в Варшаві одну з найбільших польських фабрик машин — фабрику „Борман-Шведе й С-ка". Причина ліквідації — брак замовлень на товари. 600 робітників стратить працю.

У СССР ДЕСЯТЬ МІЛІОНІВ БЕЗГРАМОТНИХ.

Народний Комісар освіти, Бубнов, заявив на зборах, що боротьба з безграмотністю на землях совітського Союзу зближається до кінця, бо в совітах на 160 міліонів мешканців налічується тепер лише близько 10 міліонів дорослих осіб, які не вміють ані читати, ані писати. З початком 1932 р. заведеться примус загального навчання, наскільки вдасться усунути іншу болячку, а саме страшний брак учителів, котрих уже тепер недостає понад 96 тисяч осіб. Показалося, що вчителі втікають масово з сіл тому, що ведення шкільної науки в дусі вимогів влади наражує часто учителів на небезпеку життя з боку батьків і матерей, котрі противляться комунізації шкіл. ВЦК видав ряд запорядків у тім напрямі, щоб узятися гостро до тих учителів, які не слухають, а заразом мають підвищити платні на 30 до 50 проц. для вчителів у небезпечних районах, а зокрема в пограничних округах союза.

ЯК В АМЕРИЦІ.

До мешкання графинки Софії Солтик у Шпакові біля Рівного ввійшло 3-ох замаскованих бандитів, привязали графинку до ліжка і протягом 5-ти годин перешукали 12 кімнат. Зрабували дуже богато дорогоцінностей. Після того веліли графинці присягати, що не скаже нікому про їх побут, бо вбють її, як так зробить. Бандити оперували в ґумових рукавичках і після того, як ввійшли до палати, попереривали всі телефонічні проводи.

ПРИСУД СМЕРТИ В КРАКОВІ.

В Кракові засудили на кару смерти 23-літнього Владислава Дутка з Зеркова, пов. Берестье, за те, що він разом зі своїм братом убив у тійже місцевости в грабіжницьких цілях 75-літнього купця Маркуса Кнобльоха і його жінку. Брата Дутка засудили на 4 роки тюрми.

ВЕЛИКА ПОЖЕЖА.

З Кельц сповіщають, що в селі Присталовичі малі, пов. Опочно, вибухла велика пожежа, яка знищила 98 будинків, в тому 27 мешкальних домів. Згорів мертвий інвентар і дуже багацько живого. Кільканацять осіб сильно попарилося.

КИНУВСЯ ПІД КОЛЕСА ПОЇЗДУ.

19-літний Роман Лузьняк, син приватного урядовця, мешкаючого на Знесінні, відобрав собі життя в той спосіб, що кинувся під колеса особового поїзду, який їхав з Винник до Львова. Причина самогубства невідома.

НЕВДАЛА ВТЕЧА З ВЯЗНИЦІ.

З перемиської тюрми хотів утекти Роман Товарніцький, засуджений 14-го лютого ц. р. на 4 роки вязниці за те, що вбив свойого батька. Він вивертів в етіні келії вже досить велику діру, крізь котру мав утекти разом зі своїм вязничним товаришем, Шаєю Кібрином. Стіна келії граничила з вулицею Спадистою, де мало ждати на втікачів авто. Тюремні власти зазлалегідь довідалися про плян утечі й унеможливили її вязням.

УКРАЇНСЬКІ ПЕТИЦІЇ ПЕРЕД ЛІҐОЮ НАЦІЙ

МОЖЛИВО, ЩО РОЗГЛЯД ЇХ БУДЕ ВІДРОЧЕНИЙ ДО ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ ЛІҐИ В ОСЕНИ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Кореспондент газети „Манчестер Гардіян" повідомляє, що засідання комітету трох у справі розгляду українських петицій до Ліґи Націй викликало велике зацікавлення серед Українців у краю та на еміґрації. На жаль, дуже мало відомо про перебіг того засідання та про рішення його, бо воно відбувалося в секреті. Польська преса говорить про можливість, що українських петицій не будуть розглядати на травневому засіданню Ліґи Націй, а прийдуть вони на розгляд загальних зборів Ліґи Націй, котрі відбудуться в осени. Навіть є можливість, що й тоді не прийдуть вони на розгляд Ліґи Націй, бо українсько-польські непорозуміння можуть бути полагоджені в самій Польщі про що будуть повідомлені інші держави.

Кореспондент „Гардіяна" каже, що з огляду на загальний неспокій у Польщі, а особливо на українських землях, всяке проволікання справи може ще більше погіршити тяжку політичну ситуацію, не зважаючи на те, що після виборів наступило на зовні заспокоєння. Хіба лише те може бути деякою компензацією, що українські петиції будуть розглядати на пленарних зборах Ліґи Націй, при більшій участі тих держав, а не лише на Головний Раді.

Кореспондент „Гардіяна" висказує думку, що нічого не може бути більше шкідливим для Українців, як поширення серед Українців „нетерпеливости". Поновлення „актів саботажу" військовою орґанізацією, мовляв, принесло би велику шкоду українській справі перед Ліґою Націй, і то шкоду непоправну. Коли на пленарному засіданню Ліґи Націй українських петицій не будуть розглядати, або на них не звернуть відповідної уваги, то тоді треба чекати революційного зриву серед Українців, який може піти навіть через голови українських політиків та потягнути далекойдучі, а може й фатальні наслідки.

Далі кореспондент говорить, що він має відомости про розбиття розмов між Українцями та Поляками які були започатковані з ініціятиви Поляків. Українці оголосили заяву, в якій вони ясно зазначили своє становище в справі „пацифікації" Галичини. Українське домагання в соймі про призначення слідства в справі „пацифікації" та про відшкодування потерпівшим урядова більшість сойму відкинула.

РАДА ЛІҐИ НАЦІЙ ПОЧАЛА СВОЄ ЗАСІДАННЯ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Рада Ліґи Націй розпочала свою працю французьким внеском у справі німецько-австрійського митного порозуміння. Франція, як відомо, стоїть рішучо проти цього порозуміння й старається доказати, що воно є порушенням версальського мира.

Отся справа німецько-австрійського порозуміння забере багато часу в Лізі Націй, бо Французи й Німці приготовилися до рішучої оборони своїх позицій. Кажуть, що французький міністер справ закордонних, Бріян, не буде в Женеві до кінця засідань Ліґи Націй, а по закінченню справи німецько-австрійського порозуміння та майбутньої конференції по обеззброєнню відїде до Франції.

БРІЯН ЩЕ НЕ ЗНАЄ, ЩО РОБИТИ.

ПАРИЖ (Франція). — В колах близьких до Бріяна ще не знають, що Бріян буде робити далі зі своєю димісією. Думають, що коли йому не поведеться добре в Женеві в його політиці супроти Німців, то він покине засідання Ліґи й приїде до Франції, щоб податися до димісії.

Кажуть, що взагалі Бріян ще сам не знає, що робити: чи тепер димісіонуватися, чи чекати загальної димісії уряду 13. червня, коли має уступити ціле правительство з нагоди приступлення до урядовання нового президента республики.

ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ТРІЯНОНСЬКОГО МИРА.

БУДАПЕШТ (Угорщина). — Під проводом Ліґи Ревізії Мирових Договорів відбулося велике віче й демонстрація, в якій брало участь понад 100,000 осіб. Також в інших містах Угорщини відбулися протестаційні віча проти Тріянонського мира. В демонстраціях беруть участь, крім Угорців, Болгари, Італійці, Македонці й Словаки.

З Будапешту та з інших міст післано протестаційні телеграми до Ліґи Націй з домаганням ревізії Тріянонського договору.

БОМБИ В ПОРТУҐАЛІЇ.

МАДРИД (Еспанія). — Повідомляють зі столиці Португалії, Лісбони, що в ріжних містах Португалії виконано кілька бомбових замахів. Одинацять осіб покалічено. Атентати приписують противникам теперішнього президента республики, який править нею по диктаторськи.

РУХ ПРОТИ ЄЗУЇТІВ.

МАДРИД (Еспанія). — Все більше поширюється в Еспанії думка про видалення за межі республики всіх єзуїтів, які вважають Еспанію своєю батьківщиною.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	0 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сиги і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.
Тел. „Свободи", Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЕСПАНІЯ Й СОВІТИ

У Москві велике зацікавлення еспанською революцією. Московські ґазети подають Еспанцям preріжні поради. Кажуть їм не ждати ніякої полекші від теперішнього републиканського уряду, а орґанізувати совіти по фабриках та захоплювати владу в свої руки. Большевицькі аґенти по всьому світі показують на примір Росії та запевняють, що розвій подій в Еспанії піде слідами Росії.

Між Росією з 1917 року й Еспанією з 1931 року є справді велика подібність. І одна й друга країна зацофана через попівсько-шляхотське-монархістичне панування. І в одній і другій кромі короля, шляхти й попів ніхто справдішного політичного впливу дійсно не мав. І в одній і в другій селяни й робітники находилися в страшній нужді. І в одній і другій країні пануючі верстви були скомпромітовані невмілим веденням війни, а ще більше відданням влади в руки ріжним придворним блазнам і розпустникам. І в одному й другому краю назбиралося богато вибухового матеріялу, що міг спалахнути страшним зривом при леда якій іскорці. Пануючі верстви в обох краях були безсилі проти революції, бо за неї заявилися не лише селяни й робітники, але й середні кляси, які теж не мали політичних прав.

Досі сягає схожість між революцією російською й еспанською. Тепер ходить о те, чи схожість скінчиться тут, чи піде далі, себто, чи Еспанія вдоволиться політичним переворотом, чи може захоче ще мати й повний суспільний переворот на московський взорець. Проти такої можливости промовляє відомий погляд самого основника соціялізму, Карла Маркса, що суспільна революція може довершиться тільки в країні, яка осягнула повний розвиток капіталізму, бо лишень у такій країні робітнича кляса має здібність перебрати на себе заряд господаркою краю. Та проти сього оречення соціялістичного божка стоїть самий досвід Росії, де жмінка неробітничих комісарів потрафила захопити в свої руки владу та пробує тепер доконати в промислово-відсталім краю те, що їх папа назвав неможливим; коли могла Росія зробити суспільний переворот, то чому не могла би цього зробити Еспанія?

Та большевикам лекше було зробити революцію в Росії 1917 році, ніж нині в Еспанії. Противники такої революції не припускали її можливости в 1917 році й не збирали своїх сил на оборону своєї політики. Нині Еспанці знають, чим пахне така революція, і відповідно лагодяться. І робітники Еспанії знають, що диктатура пролєтаріяту може легко скінчитися диктатурою над пролєтаріятом.

Я. Дуб.

МІЖ ДВОМА ІМПЕРІЯЛІЗМАМИ.

Радимо уенеровцям поінформуватись у певних колах польських або французьких, хто саме керує чинною антибольшевицькою акцією. Тоді їм може доведеться ствердити, що „гайдамаччина" є лише зручною вигадкою п. Шульгіна для поборювання українських націоналістів. Так само в тихже колах можна легко довідатися, що всупереч твердженням уенерівців український націоналізм не є ні наддністрянським, ні наддніпрянським.

Зі свого боку зазначуємо, що п. Шульгін власно не має ніякого права читати лекції державности українським націоналістам. Адже він сам пройшов досить довгий шлях хитань від федерації з Росією до союзу з Польщею. Був час, коли п. Шульгін скептично ставивсь до української незалежної державности, в 1918 р. за гетьманату до певної міри годивсь на федерацію з Росією, в 1919 власно не був проти порозуміння з Денікіном, а в 1920 р. дуже критично ставивсь до союзу з Польщею. Ми не маємо певности, що він і нині є тих саме поглядів, як його деякі колеґи, виразні польонофіли.

Цебто не виключено, що з часом, коли обставини на Сході Европи радикально зміняться, то п. Шульгін буде знов до них пристосовуватись. Взагалі він належить до тої категорії до певної міри хитких людей, що його суперник на міжнародному форумі, п. Панейко.

Звичайно ми цим не бажаємо відмовити п. Шульгінові в щирості його тимчасових переконань. Нпр. в 1919 р. він видав брошуру французькою мовою під назвою „Українська проблєма", в якій цілком виразно обстоював соборницьку концепцію. Та й у своїй брошурі „Державність чи гайдамаччина" п. Шульгін зазначує, що він власне з певних тактичних причин не обстоює гасла соборности, хоч вважає його ідеалом української нації, який доведеться реалізувати етапами.

Цікаво зазначити, що деяку еволюцію в поглядах на соборницьку ідею помітно також в редакції „Тризуба". Був час, коли цей орґан уенеровців і чути не бажав про якусь там соборницьку державність чи ідеольоґію. Нині „Тризуб", навпаки, намагається примирити соборництво з польонофільською концепцією в той спосіб, що визнає значіння соборницької ідеї для української нації, але намагається збмежити її національно - культурним змістом.

Ми не знаємо, до якої міри це робиться з тактичних міркувань, але нема сумніву, що пацифікація західної України примусила уенеровців дещо еволюціонувати в своїх поглядах на польську „приязнь".

III.

Як відомо, вони вже роками чекають певних подій на Сході Европи та вірять в можливість порозуміння західних Українців з польською окупаційною владою. І от несподівано для них настали зовсім інші події в Галичині, неймовірно ускладнивши і без того досить тяжке становище уенеровського центру.

Зпочатку уенеровці разом з Ундом гостро виступили проти акції на Західній Україні. Далі, рахуючися з міжнародньою опінією та одностайним виступом української соборницької еміґрації проти польських погромів, примушені були теж протестувати проти пацифікації Східної Галичини.

Проте уенеровці зі зрозумілих причин ухилились від спільних виступів проти польської окупаційної політики. Мовляв, вони не можуть втручатись у внутрішні справи Польщі, але, як Українці, вважають своїм національним обовязком захищати інтереси „українських меншостей". Цебто з погляду уенеровців західньо-українська проблєма є внутрішнім польським питанням, а тому вони намагаються в імя майбутніх дружніх відносин поміж двома сусідними державами добитися порозуміння також поміж західними Українцями та Поляками.

Нам здається, що найкраще булоб, якби уенеровці зовсім не втручались в ті справи. Передовсім тому, що їх посередництво є цілком зайвим, а крім того викликає зовсім зрозумілі протести з боку тих українських ґруп, які не вважають західньо - української проблєми лише внутрішнім польським питанням. Це посередництво є зайвим та шкідливим тому, що польська влада, колиб вона того бажала, і без уенеровців має можливість стати на шлях виконання своїх міжнародніх зобовязань. Тимчасом уенеровці, забуваючи про сумні приклади спроб польсько-української угоди за посередництвом таких українських патріотів, як Куліш або Антонович, без потреби втручаються не в свої справи, тоді як Поляки дуже зручно використовують усякі розмови про порозуміння на міжнародній арені, якраз длятого, щоб західньо-українська проблєма втратила свій міжнародній характер та значіння.

На жаль, уенеровці не можуть або не бажають зрозуміти, що їх концепція української державности, на підставі якої західно-українські землі малиб лишитись під чужоземним окупаційним режімом, а також намагання трактувати їх як проблєму меншостей, зовсім суперечать поглядам всіх інших українських ґруп. Якраз тому не лиш українські націоналісти, а також УНДО (останнє, не зважаючи на явні тенденції до певного порозуміння з Поляками), так гостро виступають, як проти польонофільської уенеровської концепції, так і проти уенеровських теорій про українські меншости. Не дивно, бо УНДО ще не стало на шлях уенеровського визволення української нації та може і не стане, бо боїться опинитись у такомуж безвихідному становищі, в якому перебуває вже уенеровський центр.

В цьому полягає траґедія уенеровців. Вони не бажають або не можуть виступати спільно з іншими українськими ґрупами, а коли пробують робити свої виступи сепаратно, то чомусь виходить завжди так, що ці виступи викликають співчуття саме з боку Поляків, а натомісць остру критику та обурення з боку Українців. Нпр. п. Шульгін, як в Данціґу, так в Брукселі виступав не лише проти відомих підпалів та саботажів, а також проти польських погромів, але з явною тенденцією, що, мовляв, Поляки та Українці повинніб якось порозумітись. Він ні слова власне не згадав про ту польську політику кольонізації та польонізації, яка вже понад 10 років провадиться на Західній Україні, а також обійшов мовчанкою те, що Польща рішуче відмовляється виконувати свої міжнародні зобовязання відносно наших західних земель.

Не дивно, бо, мовляв, уенеровцям незручно втручатись у внутрішні справи Польщі, а крім того вони не мають мандату від Західних Українців. Чомуж тоді взагалі уенеровці всежтаки втручаються в західно-українські справи? А тому, що ціла польонофільська концепція української державности нічого не варта, наскільки не прийде до польсько-української угоди на Західній Україні. Цебто уенеровці використовують міжнародну арену не так для оборони інтересів наших західних земель, як для популяризації своєї концепції визволення українських земель зпід большевицького панування.

Це розуміють уенеровці і всякою ціною намагаються втягнути також західних Українців до воза польського імперіялізму, не зважаючи на те, що Поляки власне не виявляють ніякого бажання піти на зустріч вимогам УНДО. Тимчасом ця уенеровська метушня, особливо на міжнародній арені, з нашого погляду лише шкодить справі визволення західно-українських земель. Так уенеровції завжди галасують про необхідність польсько-українського порозуміння, а Поляки в свою чергу роблять такіж заяви та додають, що польська влада виявить і покарає винних у справі „надужить підчас недавних погромів, що вона зробить відповідні заходи відносно відшкодування за поруйноване українське майно і т. д.

І це робиться в той час, коли польські суди відбувають безнастанно розправи не лише проти українських націоналістів, а також проти ундівських послів; коли польська влада не лише не покарала нікого з активних учасників погрому над Українцями, а навпаки, кілька сот з них дістали ріжні нагороди, в той час, як польські урядові кола й чути не бажають про виконання міжнародних зобовязань та про зміну нинішної політики супроти Українців, наскільки останні не стануть на шлях такого льояльного співробітництва, як п. Певний та інші волинські ренегати.

У своїй простоті п. Шульгін та інші уенеровські лідери бють себе в груди, що вони не польонофіли, що вони не обороняють польських інтересів, а навпаки, всі свої сили прикладають, щоб увільнити українські землі з большевицької неволі. Гаразд. От незрозуміло тільки, чому це Варшава підпирає якраз уенеровців так само, як Москва радянофілів. Орган уенеровців „Тризуб" остро картає західних Українців за те, що останні не йдуть назустріч польським імперіялістам, а тимчасом забуває, що ґрупа п. Петрушевича з таким же правом атакує Укрїнців за те, що вони не йдуть назустріч російським імперіялістам.

В цьому й полягає історична траґедія української нації, яка вже протягом століть знаходиться поміж двома імперіялізмами. Вже крайня пора настала нам усім зрозуміти, що не в спілці, а навпаки, в боротьбі проти обох імперіялізмів українська нація здобуде собі волю, що лише на руїнах Польщі та Росії повстане Суверенна Соборна Україна. Майбутні грізні події на Сході Европи матимуть далеко більший розмах та значіння, ніж це було в 1919—20 рр. Тому саме українські націоналісти певні, що українська нація використає цей слушний час для досягнення власної великодержавности.

(Конець).

СПРОСТОВАННЯ.

Рачестер, Н. Й. — Тов. Запорожська Січ, від. 367 У. Н. Союза переслало коляду до Обєднання на суму $40.60. Помилково було подано: Рачестер, Па.

Д-р А. Т. Кібзей.

СПОМИНИ З ПОБУТУ НА УКРАЇНІ.

(9)

В Пролєтарськім Саді. Над Дніпром.

Я йшов далі вул. Воровського, аж прийшов на кінець вулиці, де зачинаєся парк чи сад. При вході до парку видніла величезна таблиця з написом „Пролєтарський Сад" (колись „Купецький"). Я пішов дальше вдолину й ось на моє велике здивування побачив я широчезну, маєстатичну ріку, яку я неначе інстинктовно вже з самого виду пізнав як Дніпро.

Ось і славний Дніпро, по котрім колись козаки байдаками гуляли, плили до Чорного моря та аж під Царгород — слави добувати...

Під памятником Володимира Великого.

Скоренько зійшов я вдолину до ріки, розглядався, чудувався красотою вод Дніпра та видом гаїв і лісів довкруги. Я не міг начудуватись! Це справді велика тай славна ріка. Видно було плаваючі на ній пароплави, багато човнів, а людей в човнах тьма-тьменна. Веслярські переґони робили неначе в Америці. По правій руці вдолині виднів величезний міст над Дніпром. Той міст сполучує Київ з т. зв. Трухановським островом. Обернувшись та оглянувшись, побачив я на горі при березі з Дніпра величезний памятник на високому постументі. Цей памятник зображував якусь особу в довгій рясі; в одній руці постать особи - памятника тримала високий трираменний хрест, а в другій корону. Так тут і без провідника та без дальших допитувань я зараз пізнав, що це ніщо інше як памятник князя Володимира Великого. Я чимскорше поспішив під гору, щоби віддати поклін памяти Великого Князя нашого Володимира, що в давну давнину укріпив був українсько-руську державу, що зеднив українські землі, що охрестив Русь...

По короткім часі я вже був під памятником. В глибині душі моєї я зложив щирий поклін українському святому Володимирови Хрестителеви. Якісь дивні чувства перелітали мою душу. Моє серце й радувалось і плакало... Все минулося...

Довкола памятника весело кружляла юрба молодих дівчат, хлопців, салдатів і маса народу на площі; одні стояли, другі переходили. Ніхто навіть уваги не звертав на святість отсього місця, історично так важного, так дорогого серцям всеї віруючої людности України. Самий памятник Володимира постарілий, підупалий, ніде, видно, не відновлюваний. Мабуть вже ніхто ним і не цікавиться, а уряд найменше. А чому? Не тяжко додуматись! Сеж памятник християнства на Україні-Руси, а християнство в СССР — се „буржуазний предразсудок", се „опіюм народа". Та для мене було вже й те чимсь великим, чимсь може найбільше інтересним зворушуючим серце й душу, коли я на власні очі міг побачити ґранітну постать Того, що був почином першої, великої, культурної епохи української історії й українського многострадального народу. Я діткнувся до постументу памятника моїми руками. З ґраніту збудований, роботи скульптора Клодта, з р. 1853; тепер попуканий подекуди.

І перелетіла в думці моїй ціла історія України... Крім памятника Богдана Хмельницького, що стоїть на т. зв. „Майдані Героїв Перекопу" та памятника Володимира Великого на Володимирівській Гірці — у Києві є памятники тільки чужих людей, як приміром памятник Пушкіна на Печерському (збуд. р. 1899), композитора М. І. Глінки, Карла Маркса (збуд. р. 1922); памятник повстання арсенальців (збуд. 1923) та памятник В. Леніна збуд. 1925 р.) Українських памятників, крім двох вище названих, нема. Нема навіть памятника Тараса Шевченка.

Так виглядає тепер столиця України. Сумно й тяжко на серці...

У Київі московщина.

Та не було часу на хвилювання й на історичні спомини-сентименти, бо тут що хвилі захоплювався я новими цікавими місцями, людьми, містом.

Між людьми, куди я тільки переходив, всюди можна було почути російську мову, українську дуже, дуже рідко. Через цілу мою першу неділю в Київі, куди тільки я переходив та стрічав людей, українську мову я чув тільки у Софійськім Соборі, а раз біля памятника Володимира Великого й раз у трамваю. Яке огірчення та жаль чув я в души! Наш український Київ, наша українська земля й мабуть наш український нарід, а мова мова московська! І як далеко ще нам до національної свідомости; як дуже ми ріжнимося від інших народів, коли ходить о нашу національну свідомість і самопошану! Ось наведу один примір:

Переходжу я тою самою вулицею того самого дня, у неділю, тай звертаю увагу на двох мущин і жінку, котрі, минаючи мене, про щось голосно розмовляють. І ось я зараз пізнав, що це Поляки. Говорять голосно і виразно польською мовою. Не соромляться, не бояться! Якаж велика ріжниця між нами, Українцями, і Поляками, і то в престольнім місті України-Руси, в самім центрі українського культурного життя. Поляки, хоч і в Киіві, говорять своєю польською мовою, а всі ті люде, що по вулицях Київа ходять — певно не Москалі, а бодай не всі Москалі, а однак мова у них тільки московська. І чиж не о ціле небо вище від нас національно і культурно стоять хоч би й Поляки? Самі осудіть!

Гулятика під памятником Володимира.

Оглянувши памятник Володимира Великого, я став передиратися через гуртки людей, котрі збиралися на забаву на майдані. Якийсь хлопчиско приніс з собою гармонію тай зараз біля памятника на площі зачав грати гопака. Інші хлопці, в кашкетах на головах, та в рубашках або таки й простоволосі, половилися за руки й давай танцювати. Їх обступила юрба дівчат, жінок та інших хлопців; кричали, свистали та плескали в долоні, коли тамті витинали гопака.

Для мене той вид не був ні цікавий, ні приємний. Між молодіжю, особливо між хлопцями, що викрикали та виспівували, можна було доглянути чимало підхмелених. Бачив я й непристойні рухи між ними, некультурне поведення; видно, ідеї Маркса, підляті „самогонкою", робили своє...

Концерт артистів-прошаків.

Я обернувся й пішов садом (парком) та побачив, що зпоза дерев на горбку виглядають блискучі золоті бані церков. Здавалося, що були дуже близько тож я рішився піти та оглянути їх на місци. По дорозі стрічав я людей, а врешті побачив гурток, що обступив двох чи трох музикантів, які сиділи на порожних скриночках та вигравали ріжні мельодії; один з музикантів ішов між людей та збирав до шапки копійки від жертвуючих. Красно вони грали. Мені уявлялося, що це мабуть колишні артисти, диригенти орхестр або таки й композитори, які, не маючи тепер підпертя від радянської влади, заробляють на хліб насущний пречудними концертами на вулицях та на майданах міста. Видно було, що це люде інтеліґентні, вже старші віком, але очевидне було, що пережили страшну нужду, злидні; лихо були одягнені, худі, виголоднілі... Значить, не для всіх рай на Радянщині...

До церков, котрі я бачив, як блестіли золотими верхами та приманювали до себе, я тоді не дійшов, бо доглянув пізніше, що вони багато дальще, ніж це мені спершу видавалося. А була це Десятинна Церква та якийсь монастир, про які мені відтак розказувано.

В трамваю.

День проминав скоро; ось вже й вечеріло. Треба було спішитися до готелю, щоб не втратити вечері. Вернувся я назад якоюсь вулицею, зійшов відтак на вул. Революції (передше Олександрівська) та при вході на Майдан III-го Інтернаціоналу (передше Царський Майдан) я всів до трамваю й поїхав до готелю.

Трамваї у Києві виглядають старі, не дуже то й помальовані; були переповнені публикою. Білети відбирали жінки. На білетах видрукувано українською мовою ріжні пояснення, приміром К.К.Т. — значить „Київський Комунальний Трамвай". Білет в одну сторону коштує 8 копійок, але ціни є й вищі — залежно від того, скільки секцій хочете їхати.

Торги за білий хліб.

Прибувши до готелю, я пішов на вечерю, котра — як звичайно — складалася з кількох страв. Все було добре, крім чорного хліба, який і не дуже можна було їсти, бо був зроблений з якоїсь мішанини, гливкий та липкий, хоч — як то кажуть — коники з нього ліпи! Американцеви ані раз в горло не міг лізти. А до того доглянув я при другому столі напроти мене троє людей, що мали перед собою білий чи сивий хліб. Мене аж слинка заскоботала в горлі. Чому ж мені не їсти доброго хліба? Так і зажадав я від служачого, щоби дав мені білого хліба. Відповів, що нема.

„Як то нема? — А ось у других є!" — кажу я та показую на людей, що їли білий хліб.

„Да, треба заплатити екстра!" — відповів служачий.

„Екстра не екстра" — кажу я — „Принеси білого!"

Служачий пішов до кухні та по деякім часі повернувся з нічим і заявив, що білий хліб дається лиш приїжджаючим туристам і тим, що з „командіркою" — себто членам делеґацій, урядовцям і т. п.

(Далі буде)

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

POLISH-UKRAINIAN ENTENTE DOUBTED.

Michael Luchkovich, M.P., Questions Reported Closer Union Recommendation.

LOCAL CONFIRMATION.

Consulate of Poland Here Has Received Cable From Warsaw Regarding Resolution.

Closer union between Poland and Ukrainians is being urged by the 100 delegates to the Ukrainian Agricultural Association of Lwow, Tarnopol and Stanislawow Voivodships, now being held at Lwow, accordind to word received here yesterday by the Polish Consulate in Montreal from his home Government at Warsaw. A dispatch from Ottawa states that Michael Luchkovich, M.P. (Vegreville) declared he had never heard of the association and doubted if its resolution would carry any weight.

A cable from Warsaw to the Polish Consul here said that the resolution was embodied in a political report issued by the president of the Agricultural Association, Michael Baczynski, which received the unanimous support of the convention, together with a resolution pledging their utmost loyalty to the President of Poland, Marshal Pilsudski. Mr. Baczynski is reported as saying that Ukrainians should have a closer union with Poland because it was in their interests to promote the greatness of Poland. Another resolution was passed at the convention suggesting that all political agitation be removed from schools.

M.P. Is Dubious.

(By The Canadian Press.)

Ottawa, May 11.—Doubts as to the value of the resolution attributed to the Ukrainian Agricultural Association, voicing "utmost loyalty to Poland," were expressed today by Michael Luchkovich (U.F.A., Vegreville), who provoked the discussion in the House of Commons last Friday on the condition of the 7,000,000 Ukrainians in Poland. It would not be difficult in any country to assemble a few men and secure the passage of motions of this character, even if such motions were contrary to the interests of the race to which these men belonged, he said. There were time-servers everywhere. The Ukrainian Agricultural Association was unknown to him, nor had he heard of Michael Baczynski, its leader.

The Polish Government had attempted to undo their previous atrocities, he said, by offering to negotiate with the Ukrainian minority and suggesting an indemnity of $10,000,000 on conditions that the Ukrainians would withdraw their representations for an investigation by the League of Nations. This admission that damage, even to that extent, had been inflicted on the Ukrainians was significant. It was needless to say, Mr. Luchkovich added, that the Ukrainians had refused to withdraw their appeal for a commission of investigation. This would begin operations on May 18. The whole thing struck Mr. Luchkovich as an attempt on the part of Poland to anticipate the League's enquiry.

(The Gazette, Montreal, Tuesday, May 12, 1931.)

—o—

POLISH-UKRAINIAN ISSUE RAISED.

OTTAWA, May 9—(From Norman M. M. MacLeod, Star Staff Correspondent). — An important national project — the Government's conversion loan — and a highly controversial international situation — the treatment of the Ukrainian minority by Poland, were the widely separated topics upon which the House of Commons spent practically the whole of yesterday's sitting.

Although by far the more important of the issues to the Dominion, the Conversion Loan was by far the more briefly dealt with.

Apart from this brief outline of the Government's financing policy, the House devoted practically the whole of its sitting to the Ukrainian issue. While it is a matter over which the Canadian Parliament has no direct control, there are 300,000 Ukrainians in Canada, Michael Luchkovich, Progressive member for Vegreville, being one of them. It was represented accordingly as a situation in which the Dominion had at least an interest, and the proposition sponsored by Mr. Luchkovich himself, was that Canada should address a protest to the League of Nations over the alleged atrocities suffered by the Ukrainians in Poland.

The discussion broadened somewhat into a debate on the rights of minority peoples in a state. Mr. Bennett, while pointing out that the League of Nations had already appointed a committee to inquire into the situation and that the matter was therefore sub judice, agreed to draw the attention of the League Council to the representations made in Parliament.

(The Montreal Daily Star, Saturday, May 9, 1931).

—o—

UKRAINIANS TO BACK PROTEST AT GENEVA.

Delegates Leave Warsaw in Support of Charges of Persecution in East Galicia.

Special Cable to The New York Times.

WARSAW, May 15.—A delegation of Ukrainian representatives to the Polish Sejm left for Geneva today to support a petition for protection of the Ukrainian minority in East Galicia.

Two of the delegates, Mme. Rudnicka and M. Olesnicki, presented a petition at Geneva in January containing a detailed description of all cases of alleged maltreatment of Ukrainians during the famous "pacification" of October, 1930, which followed an outbreak of terrorism by the Ukrainian secret military organization.

A few weeks ago conversations were held between Ukrainian Deputies and government party leaders to settle Ukrainian-Polish differences, but were broken off abruptly, the Ukrainians having refused to accept the Polish conditions.

But today, at the moment of the delegation's departure for Geneva, a communiqué was published by the Ukrainian Club explaining its attitude. This says that the Ukrainians could not accept a condition to declare loyalty to the State publicly because this would imply that the Ukrainians were disloyal in the past and broke the laws of the country.

Another condition declined was withdrawal of the petion from the League of Nations, which could not be done because the Sejm rejected the Ukrainian motion for an inquiry into the pacification. Geneva remained the only place where Ukrainians could appeal for protection, they held.

Deputy Holowko, president of the government bloc in the Sejm, in an interview today declared that the communiqué was the best proof of Ukrainian disloyalty — that the Ukrainians prefer to complain to the League of Nations over the head of the Polish Government rather than to continue conversations at Warsaw.

— Чи бородавка, що ви її маєте на носі, не дразнить вас? Мусить вам бути неприємно...

— Ні, бородавка зовсім не дразнить мене, лише це дразнить мене, що кождий ідіот питається мене про неї.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Відвідуймо українську виставу в „Гренд Сентрел Палес".

Дня 14 травня, отворено в „Гренд Сентрел Палес", на Лексингтон евеню, між 46 і 47 улицями, на 10 поверсі, „Українську виставу". Виставлено вишивки, килими, різьби, писанки і т. п.

В день отворення оглянуло виставу багато чужинців, які віднеслися до неї дуже прихильно. Многим з них доводилося отсе перший раз стрінутися з творами українського мистецтва.

В цей день виступала Молодеча Оркестра під проводом нашого композитора Михайла Гайворонського й відогррала цілий ряд українських композицій, а чужинці щиро оплескували не тільки мельодії, які припали їм до вподоби, але й давали тим вираз свому схуднуванню, що такі малі діти, а так гарно грають.

Спеціяльно запрошені чужинецькі гості мали теж перший раз у їх житті нагоду покоштувати українських страв. Треба було накривати стіл аж грома наворотами, щоби задоволити всіх гостей. Смачні голубці з грибковим сосом, які зготовила панна Абрагамовська, робили добру рекляму українській кухні. А не менше смакували пироги, приготовлені панею Йосик, і сирний пляцок, роботи пані Скубової.

При тім додамо, що підчас цеї вистави викладатиме п. Скубова про варення українських страв. Будуть подаватися теж куховарські українські приписи на радіо в куховарській програмі.

Оглядаючи саму виставу, чужинці приглядалися нашим виробам з великою цікавістю, а особливо нашому кужілю, який пряла пані А. Мандзій, котра теж пояснювала, в який то спосіб радили собі наш нарід без машин, виготовлюючи все потрібне руками.

Члениці „Жіночої Громади", а то пані: Мулик, Абрагамовська, Марущакевна, Піцак, Духань і Авраменко, всі в українських строях, пояснювали чужинцям ріжні вироби нашого мистецтва, а також приймали чужинців при вечері.

До того додам, що українські жінки доложили свого труду, щоби зазнайомити чужих зі скарбами нашого мистецтва, а тепер черга на наше громадянство, щоби воно принаймні оглянуло свою власну виставу нарівні з чужинцями.

Наша численна участь буде заохотою для тих, що доложили труду біля цеї вистави. Вона покаже чужинецьким комітетам, що ми теж вміємо свою власну роботу оцінити і пошанувати.

Було би дуже пожаданим, щоби родичі брали з собою своїх дітей. Хай і вони поглянуть на своє рідне.

Пригадую, що у вівторок, в годині 7.30 вечером гратиме Українське Тріо та виступатиме Школа Українського Танку Василя Авраменка. При тій нагоді буде можна отже оглянути виставу й побачити ще раз наші улюблені народні танки.

За Комітет:

Марія Скубова.

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО.

Розбудова Українського Народного Дому.

Без Народних Домів нам не жити в Америці. Це вже кождий хіба розуміє, хто глядить в наше майбутнє в Америці отвертими очима.

Але ті Народні Доми мусять бути гарними і модерними установами. Це теж розуміє кождий, хто хоче притягнути до них нашу молодь.

І ось з тих причин клівлендські Українці взялися до розбудови свого Народнього Дому виставлення гарної сцени для театральних вистав.

Робота вже ведеться, а щоби нею ще більше зацікавити всю громаду, комітет просить всіх щирих Українців відвідати Народний Дім в неділю, дня 23. травня і приглянутися будові та поробить свої завваги. Комітет буде на місці в 2 годині й дасть усі вияснення. Того дня відбудуться теж загальні збори.

Комітет Будови.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Подається до відома усім, що Анна Мушинська померла в суботу, 16. травня ц. р. Покійна належала до У. Н. Союза, до відділу 170 в Джерзи Сити, Н. Дж. Покійна оставила в смутку мужа Стефана та шестеро дітей сиротами. Небіжка була примірною дружиною свому мужови і надзвичайно доброю мотірю своїм дітям, котрих виховувала в українськім дусі.

Похорон відбудеться у вівторок, 19. травня 1931, з дому жалоби під ч. 6, Канал Ст., Джерзи Сиіи, Н. Дж., в годині 9-тій рано. Проситься родину і всіх знакомих прибути на похорон.

Вічна їй память і свята земля хай їй буде пером.

Омелян Онуфрів,
секр. Тов. Укр. Січи.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ШИКАГО, ІЛЛ. Бр. св. О. Николая, від. 106, подає до відома членам, що слідуючий мітінг буде в неділю, 24 травня, в гали церковній при Оклей і Райс ул., на котрі кождий член мусить бути і вирівнати свої належитости. Передовсім звертаюсь до тих членів, котрі по півтора року довгують, а потому хорівть і хотять запомоги, бо вони члени, а забувають, що Братство платить за них що місяця до У. Н. Союза і ті члени, котрі платять що місяця свої вкладки, терплять через них, бо вразі слабости, Братство не всилі точно їм виплатити. Так далі не може бути і се є ще остання нагода для тих членів прийти і вирівнати свої залеглости бодай в части, бо інакше будуть суспендовані. Вписуйте свої діти і жінки до У. Н. Союза, та приєднуйте нових членів, бо в скрутнім положенню Союза подасть щиру поміч, бо у Союзі сила і гроші і точність. — Николай Гуль, предс.; Ів. Дацьків, секр.

АСТОРІЯ, Н. Й. Бр. св. О. Николая, від. 5, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в четвер, 21 травня, точно в годині 7-мій вечір, в гали Чеського Дому, 29-19 — 24 Евеня. На порядку дня є дуже важні справи до полагодження, тому кождий має явитись на час. Пригадується довгуючим членам, щоби вирівнали свої залеглости, бо в противні мразі будуть суспендовані. Родичів, котрі мають ще не вписаних дітей до У. Н. Союза, взиваеться вписати на сім мітінгу, бо може бути за пізно. — Д. Бурдиґа, предс.; А. Климишин, секр.

МАНДРІВКА ПО КАТАЛЬОНІЇ.

Коли між Піринеями та Середземним морем поїзд котиться через еспанську границю, поза гамірливою середущою Европою наче замикаються двері.

Німа, лиса високорівня із ржавими каміняями-кругляками. Правобіч білі гори, лівобіч колишеться синє море.

Темрява довгого тунелю западає наче чорна заслона; потім вона піднімається понад усміхненим півднем. Із цвинтарів з ярко білими мурами та хрестами знімаються чорні кипариси геть у блакитне небо. Сіро-жовта церква та сірожовті хати рибальського села побудовані з нетесаного каміння без заправи.

Великі, білі човни з видутими, сірими вітрилами на двох щоглах хитаються підчас ловлі на морі, що кидає, пінистими филями аж через прибережну дорогу. Пастух у бурій черенчій рясі з гострим капішоном на голові втікає з собакою та вівцями перед филями, що обливають навіть виноградні поля по другому боці бурої дороги. Терпеливо опираються бризкам візники й осли, запряжені до деревляних скриньковиx візків з колесами заввишки людини. А там правобіч дальше гори. Від гір до моря росте виноград на землистій рівнині та камінистих збочах. Ледви по коліна сягає виноградна лоза на голих полях. Селяни й у неділю працюють коло винограду, роблять щось ножиками.

Споза старих мурів визирають камінні містечка, наче лицарські замки. І по селах хати з каміння. А села розложилися по круглих горбах. Люди, що чекають на стаціях, не похожі ані на Французів на півночі ні на Еспанців на півдні. Темнооокі, гладко оголені мущини з малесенькими вусиками, в камізольках і штанах з чорного плюшу, черевиках з білого вітрильного полотна, та в шапці чорної, фіолетної або ярко-червоної краски з китасом, що звисає до чола. В зимі шию й уста загортають у тяжкий вовняний шалик — а зимою тут 13 степенів Реоміра. Частенько при боці погойдується деревляна або шкіряна фляшка, бо сини багатої Катальонії люблять добре випити та зїсти. Вони струнки, та крепкі в плечах. Кошик з харчами несуть їх невеличкі, повногруді, широкі в бедрах жінки, з очима ясними, наче розтопленний ляк. Чорні серпанки закривають чоло, волосся, вуха та шию (ззаду). Арабські часи пригадують теж філіґранові, срібні ковтки в ухах і такіж срібні прикраси на чорному оксамитному одязі.

Нецікаво глядить тиха юрба на поїзд. Такі самі здержливі є наслідники селян і моряків тієї країни по містах, а навіть у столиці Катальонії, Барсельоні. Навіть на святах Катальонець говорить притишено, а жива ґестикуляція Еспанця для Катальонця наче чужа. Катальонські дівчата сміються лише тихенько, походжуючи в пестрих одягах попід руки. Мущини покурюють і перешіптуються. Веселі, одначе мовчазні матері, зодягнені на чорно ведуть діток за руки. Тисячі людей походжає, одначе на двацять кроків майже не чути їх балачки та сміху.

— — — — — — — — — —

Незалежність утратила Катальонія в 1479 році, коли разом з Араґонією злучилася персональною унією з Кастилією (Еспанією). Одначе Катальонці ніколи не гадали помиритися з Кастилійцями. В 1640 році виступили проти Кастилії та хотіли злучитися з Францією. Вже 12 літ пізніше мусіли Катальонці знову піддатися Еспанії. Одначе Катальонці довго вдержали своє окремішне самоврядування. Як Еспанія вела війну за спадщину, Катальонці станули на боці Карла Австрійського, неприятеля еспанського короля Филипа. Тоді Катальонці втратили самоврядування, їх батьківщину прилучили зовсім до Еспанії. Та ще й потім не хотіли забути Катальонці, що вони мали незалежну державу. Вони уладили були різню Еспанців, відому в історії під назвою „ночі св. Вартоломея".

Ця боротьба Катальонії проти Еспанії тревала цілі століття, подібно, як боротьба Ірляндії проти Вел. Британії. **Найзвичайніший катальонський мужик або рибалка знає історію боротьби й оповідає про минувшину свого народу з неменшим запалом і обуренням як ірляндський селянин. Вейтер і хлопчак, що чистять черевики на вулицях Барсельони, із жевріючими очима скаже вам: „Ні, я не Еспанець, я Катальонець!"**

Цікава є катальонська мова й література. Тією мовою, у ріжних діялектах говорять у Катальонії, Валенсії, на Балеарських островах і в кількох громадах французького департаменту східних Піринеїв, в Альґеро. Катальонською мовою говорять теж Жиди на острові Сардинії.

Осип Димов.

СМЕРТЕЛЬНІ СХОДИНИ.

—o—

Пані Берндтова, жінка меньшого фабриканта, стояла перед зеркалом і нервово зодягалася. Закладала на голову капелюх за капелюхом і не могла рішитися. З вибором костюму скінчила ще вчора. Постановила взяти ясний костюм.

— Тепер весна, а ясні краски додають краси молодости. Вона, щоправда, не потребує ще закривати своєї старости, одначе ясний костюм їй не може зашкодити.

Після чотирох літ подружого життя це вперше пані Берндтова йде на сходини. Це попросту природні, зовсім невинні сходини. Нічого іншого, лише прохід із приятелем її чоловіка. Всеж таки воно діється без відома її чоловіка. І поза його плечима. Чоловік заздрісний і може дуже легко вивестися з рівноваги. Всеж таки Ольтен приемний, привітливий, милий і ніколи не позволить собі занадто. Його голубі, неправдоподібно короткозорі очі благали її так палко і так безсило, що не могла відмовити їм і згодилася на сходини. „Завтра в дванацятій годині буду у зоольогічнім саді, „У великої Зорі" — прошептала.

— Ольтен має неприемности зі своєю жінкою й вона могтиме порадити йому добре, — говорила собі в душі Берендтова, стоючи вже кілька хвилин перед зеркалом. Нервовими руками поправляє собі капелюх, на який саме рішилася.

— На сходини треба все прийти трохи запізно, — говорить до себе півголосом. — Це інстинктовно знає кожна жінка, хоч би була Бог зна яка недосвідчена й наївна. Ольтен просив її, щоби прийшла в дванацятій. Тепер є чверть на першу. Не шкодить. Може хвилинку зачекати. Не сміє подумати собі, що він потребує лише моргнути на неї. Правду сказати, це чисто приятельські сходини. Темносиній капелюх а ля кльош. Буде найвідповідніший. Рішено.

Пані Берендтова вийшла з хати, зійшла сходами. Їй здавалося, начеб господиня здогадувалася, де вона йде. Всеж таки це звичайна, невинна справа. Хоче з Ольтеном поговорити про неабияку заздрість його жінки. І щож це таке?

Пані Берендтова підіждала на автобус, бо не могла їхати автом аж до лавочки. Автобус котився вперед, подеколи зупинявся та доїхав до „Великої Зорі" зовсім пізно. Пані Берендтова разглянулася, перейшла сюди й туди — Ольтена нема. До неї заговорило кількох мущин. Не відповідала. Вдала, начеб не чула. Ще не прийшов. Може спізнився, а може вже відійшов, не зачекав на неї. Та Ольтен страшно короткозорий. Може стоїть десь невподалеки, а не бачить її. Побула ще з пів години в парку. Вкінці побачила, що прийшла запізно, тому верталася сердита на саму себе. Розболіла її голова. Переодяглася та чекала на чоловіка. Про дрібну, невдалу пригоду вже й не думала.

Вечером вернувся чоловік і ще в дверях вимахував вечірньою ґазетою.

— Що сталося? — питалася пані Берендтова, дивлючись на схвильоване чоловікове лице.

— Ольтен убитий. Це є в ґазетах. Я говорив уже телефонічно з його жінкою. Його переїхало авто, як переходив поперечницю... згинув... на місці.

Пані Берендтова майже не розуміла, що він говорить, а старалася читати ґазету. Букви танцювали їй перед очима і наче здалека чула чоловіків голос, що чомусь дивувався:

— Я не можу лише зрозуміти, що він робив у зоольоґічнім саді? І то в дванацятій годині, коли ще повинен був бути в офісі?

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

—

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

З концерту на край.

З Листопадового Свята вже переслано до краю $436.15 через Обєднання, а тепер ще в додаток переслано $12, які зібрано з перебраних на свято білетів.

В. Гіль, касієр.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

З протестаційного віча на У. В. О.

З протестаційного віча влаштованого Чорноморськими Січами 10. травня, переслано до Краю на визвольну боротьбу $20.52. На вічу був зложений протест проти угоди з Поляками.

Гроші вислано через Обєднання.

В. Кушнір.

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗА

за квітень 1931 р.

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 2. Домбровська Параска, Русиняк Григорій.
В. 5. Якиміцький Василь.
В. 12. Петренко еМтодій.
В. 16. Терпеливець Олена.
В. 29. Челак Михайло.
В. 50. Дроницький Василь, Греськів Василь, Голдак Марія.
В. 65. Войцьо Мартин.
В. 85. Лотоцький Андрій.
В. 86. Юфимюк Тихон.
В. 104. Миколаїв Іван.
В. 112. Павук Пазя.
В. 132. Куніцька Марія.
В. 134. Харитон Анна, Стеранка Анастазія.
В. 143. Запотоцький Михайло.
В. 147. Брощак Параска, Савечка Іван.
В. 151. Донська Анна.
В. 153. Мирга Іван.
В. 175. Жига Петро.
В. 177. Мельник Микола.
В. 183. Андревс Юрій.
В. 192. Лісович Марія.
В. 196. Баричко Василь.
В. 198. о. Микитяк Дмитро.
В. 204. Маланчук Мирослав.
В. 214. Степушин Павло.
В. 220. Дмитраш Розалія.
В. 230. Мигаль Михайло, Мигаль Анна.
В. 236. Стрейвус Іван.
В. 239. Нагурний Стефан.
В. 247. Баран Іван.
В. 269. Чорнокролюк Петро.
В. 281. Язвінський Антін, Федорик Василь.
В. 282. Робак Катерина.
В. 303. Шафран Катерина.
В. 319. Мацидин Василь.
В. 325. Слюсар Катерина.
В. 349. Лиса Текля.
В. 358. Мураль Катерина.
В. 361. Цебринський Стефан.
В. 365. Цебринський Іван.
В. 369. Кость Михайло, Патер Олекса, Тарас Микола.
В. 388. Галічинський Йосиф, Пінцура Теодор.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 2. Гутник Йосиф, Яцевич Йосиф, Гутник Михайло, Гутник Текля, Яцевич Іван.
В. 8. Скробала Анна, Голуб Михайло.
В. 9. Нарадко Іван.
В. 24. Магновський Людвик.
В. 34. Запотічний Михайло, Сикуга Микола, Дзяд Михайло, Дзяд Анастазія, Дзяд Анна, Дзяд Марія, Запотічна Марія.
В. 41. Рагуля Параска.
В. 56. Лихва Тимко, Лихва Ева.
В. 97. Припхан Михайло, Соломко Іван; Припхан Анна.
В. 107. Біндас Михайло.
В. 126. Низьолик Антін.
В. 130. Кіцка Теодор, Кіцка Евдокія.
В. 135. Матерна Йосиф, Грешко Михайло, Голобінко Григорій, Грешко Катерина, Голобінко Марія, Голобінко Іван.
В. 146. Блажевський Ілія, Блажевська Олександра, Снігур Дмитро.
В. 147. Пельо Михайло, Андрухів Анна, Андрухів Іван.
В. 152. Присяжний Семен.
В. 163. Сенюк Юрій.
В. 185. Бакун Пилип.
В. 187. Лукян Анастазія.
В. 193. Трач Теодор, Паробей Іван.
В. 209. Кельман Стефан.
В. 210. Завадовський Стефан, Петляр Олекса.
В. 217. Кучмій Григорій.
В. 231. Літвінець Анна, Літвінець Павлина, Сакара Юрій, Гоцко Зузанна.
В. 235. Теплий Андрій, Андриц Юрій.
В. 243. Мішкевич Іван, Мішкевич Василь.
В. 255. Шевчук Михайло.
В. 264. Пацай Іван.
В. 266. Вояянка Василь.
В. 278. Макар Іван, Гомзяк Анна, Гомзяк Стефан.
В. 306. Окрепкий Стефан.
В. 316. Тимчук Лука.
В. 324. Филипчук Анна.
В. 339. Лесюк Юрій.
В. 364. Савіцький Іван.
В. 367. Костів Іван.
В. 378. Барняк Олекса.
В. 381. Блават Іван.
В. 385. Бородай Йосиф, Бородай Анастазія.
В. 388. Нікляш Яків, Нікляш Каролина, Мамчин Анна, Міштурак Семен, Міштурак Катерина, Лебіщак Григорій, Лебіщак Юлія.
В. 389. Паламар Марія.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 22. Копечук Семен.
В. 33. Добжанська Олена.
В. 48. Крива Марія.
В. 70. Григорчук Анна.
В. 100. Бережовська Анна.
В. 157. Палюх Марія.
В. 203. Павчак Параска, Павчак Юліян.
В. 204. Сурмач Мирон.
В. 284. Гудима Микола, Магац Михайло, Магац Петро, Магац Миахйло, Гудима Текля, Магац Анастазія, Щурик Параска, Щурик Стефан, Щурик Іван, Щурик Петро.
В. 285. Кузьо Михайло.
В. 347. Харов Катерина, Харон Григорій.
В. 376. Стибак Сильвестер.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 1. Пребула Павло, Олесневич Теодор.
В. 5. Федак Стефан.
В. 10. Ярош Онуфрій, Крижановська Софія.
В. 14. Ривак Данило, Сокальський Павло, Конікович Василь.
В. 28. Лукашук Федько, Лукашук Катерина.
В. 32. Шеологін Петро.
В. 34. Чмерид Анастазія, Чмерид Іван, Говард Марія, Говард Василь, Еванега Василь, Оберц Анна.
В. 37. Палюк Франка, Качараль Анна, Марунчак Катерина.
В. 40. Пеленський Іван.
В. 41. Щепанюк Михайло, Красневич Михайло.
В. 46. Головінський Володимир.
В. 47. Гринчук Марія.
В. 58. Демкович Марія.
В. 61. Уріщак Михайло, Уріщак Анна.
В. 63. Горніцький Кароль.
В. 64. Клипка Анна, Клипка Михайло.
В. 70. Павлик Евфрозина, Павлик Павло.
В. 75. Коваль Григорій, Поглод Микола.
В. 76. Гадамус Максим, Бундюга Анастазія, Бундюга Олекса, Гусак Іван.
В. 81. Шуба Мих., Дерута Франко.
В. 85. Гут Микола, Гут Марія.
В. 91. Шак Василь.
В. 94. Заяць Петро, Манастирська Анна, Манастирський Василь.
В. 96. Ганяк Леонід, Коваль Володимир, Коваль Антоніна.
В. 98. Курила Іван.
В. 99. Рікерт Анна.
В. 100. Андрусяк Василь.
В. 102. Сивик Андрій, Чупак Андрій.
В. 107. Карнафель Данило.
В. 108. Орлінська Марія.
В. 110. Демчук Михайло, Еваночко Анна, Лібрик Олекса, Лібрик Дмитро, Демчук Софія.
В. 121. Ластовецький Василь, Ластовецька Евдокія, Слівінський Микола, Слівінська Софія.
В. 122. Сорочинський Мартин, Панчук Павло.
В. 124. Стержицький Михайло.
В. 127. Кривий Федько.
В. 135. Століца Олекса.
В. 139. Капустяник Павло.
В. 145. Фултонович Василь, Фултонович Марія.
В. 147. Змінка Стефан, Печінка Максим, Горбовий Петро, Югас Іван, Змінка Анна, Змінка Пелягія.
В. 157. Кадлуб Йосиф, Кулеба Катерина.
В. 159. Луць Василь.
В. 165. Демкович Михайло.
В. 177. Горняк Андрій.
В. 182. Цюпак Марія, Цюпак Василь.
В. 189. Іваникович Анна.
В. 193. Сисак Параска, Сисак Теодор.
В. 200. Жатковський Мартин, Кішенюк Катерина, Кішенюк Іван.
В. 206. Комоніцький Лука, Комоніцька Параска.
В. 217. Кучмій Микола, Голубін Іван.
В. 218. Вербюк Петро, Онищак Леон, Грицик Іван, Грицик Михайло, Сокіл Петро.
В. 221. Рибак Остап, Воробель Іван.
В. 222. Поповий Михайло.
В. 228. Пінкасевич Анна.
В. 229. Тросцінський Володислав.
В. 230. Мигаль Павлина, Левицький Андрій.
В. 234. Данилів Теофіль, Булик Роман.
В. 237. Процик Микола.
В. 241. Кічак Марія, Кічак Григорій.
В. 245. Войтович Іван.
В. 255. Шевчук Михайло.
В. 263. Тупиця Трофим, Коваль Дмитро, Поплавський Пилип, Гудима Василь, Ройк Лука, Лобур Михайло, Липка Роман.
В. 265. Задорожний Василь, Маційовський Антін.
В. 266. Сивик Стефан, Варшона Яків, Водяк Данило, Серединська Пелагія.
В. 274. Синидяк Іван.
В. 276. Олищак Евелин, Губаль Василь, Крусь Олена, Крусь Гаврило, Бабяк Анна, Бабяк Михайло, Матияшевський Василь, Матияшевська Текля.
В. 293. Кінаш Пилип.
В. 303. Редерик Катерина.
В. 312. Лисюк Калиник, Лисюк Зіна.
В. 316. Легкий Василь.
В. 317. Осухів Василь, Микитюк Теодор.
В. 320. Дурдела Йосиф.
В. 321. Критович Григорій.
В. 326. Ціжак Петро, Чекальська Рсозалія, Чекальський Лев, Мечніковський Франко, Мечніковський Стах.
В. 330. Конікович Марія, Конікович Ілія.
В. 331. Гердман Йосиф.
В. 334. Шаваринський Андрій, Павлович Марія, Масник Павло, Карлик Олена, Карлик Микола, Шаваринська Олена, Масник Марія, Гавриляк Іван, Чиканська Олена.
В. 335. Мишін Микола.
В. 336. Юрса Григорій.
В. 342. Скочипець Григорій.
В. 356. Хомин Параска, Хомин Василь.
В. 360. Ремарчук Микола, Ремарчук Олена.
В. 361. Макарик Йосиф, Шевчук Олекса, Макарик Іван.
В. 364. Валаевич Іван.
В. 365. Земба Войтіх.
В. 367. Федеришин Михайло.
В. 381. Феш Юстина.
В. 385. Сирота Володимир, Віцента Олена, Менюк Дмитро, Віцентій Матвій, Віцентій Іван.
В. 390. Войко Анна, Бойко Андрій, Прухніцька Ксеня, Прухніцький Іван.
В. 400. Болюх Петро, Болюх Розалія.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 10. Кобасяр Параска.
В. 56. Палюх Марія.
В. 62. Бідей Василь.
В. 91. Кузьо Михайло.
В. 105. Бабяк Семен.
В. 137. Ткач Йосиф.
В. 160. Копечук Семен.
В. 163. Харов Григорій, Харов Катерина.
В. 165. Добжанська Олена.
В. 179. Стефанів Розалія.
В. 214. Березовська Анна.
В. 240. Вільха Стефан.
В. 288. Підгурський Стефан, Підгурська Марія.
В. 332. Григорчук Анна.
В. 385. Стибак Сильвестер.

ГРОШЕВІ ЗВОРОТИ— НОВИЙ РІД:

В. 326. Колодій Микола.

ЧЛЕНИ ПОМЕРШІ:

В. 31. Болкович Марія.
В. 39. Коцятин Михайло.
В. 90. Яким Параска.
В. 94. Левицька Евгенія.
В. 102. Борило Микола.
В. 167. Пелянко Михайло.
В. 186. Бованко Пазя.
В. 205. Сулик Павло.
В. 220. Максимюк Марія.
В. 239. Макрицький Петро.
В. 286. Воляр Іван.
В. 357. Фостек Теодор.
В. 384. Гльчишин Іван.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З початком квітня 193 1р. було в У. Н. Союзі повнолітних членів	21,373
В місяци квітні 1931 р. принято нових	53
В місяци квітні 1931 р. принято наново	80
В місяци квітні 1931 р. принято з переступними листами	24
В місяци квітні 1931 р. принято з інших кляс обезпечення	4
Разом	21,534
В місяци квітні 1931 р. суспендовано	189
В місяци квітні 1931 відійшли з переступними листами	18
В місяци квітні 1931 відійшли до інших кляс обезпечення	4
Грошевий зворот — Новий Рід	1
В місяци квітні 1931 р. померли	14
Разом	226
З кінцем квітня 1931 р. в У. Н. Союзі було повнолітних членів	21,308

ЗІСТАВЛЕННЄ ПІСЛЯ КЛЯС І СУМ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

СТАРИЙ РІД.

В клясі Д. на $ 100	10
В клясі А. на $ 250	386
В клясі А. на $ 500	5,792
В клясі Б. на $ 750	884
В клясі С. на $1000	13,263
В клясі В.В. на $1500	305
В клясі С.С. на $2000	105

НОВІ РОДИ:

Обезпечення платне по смерти з вкладками до 70 року життя.

В клясі О- 500 на $ 500	73
В клясі О-1000 на $1000	71
В клясі О-1500 на $1500	4
В клясі О-2000 на $2000	2
В клясі О-2500 на $2500	—
В клясі О-3000 на $3000	—

Обезпечення платне по смерти з вкладками протягом 20 літ.

В клясі Р- 500 на $ 500	61
В клясі Р-1000 на $1000	134
В клясі Р-1500 на $1500	5
В клясі Р-2000 на $2000	4
В клясі Р-2500 на $2500	—
В клясі Р-3000 на $3000	—

Обезпечення платне за життя з вкладками протягом 20 літ. (Ендавмент).

В клясі Е- 500 на $ 500	107
В клясі Е-1000 на $1000	97
В клясі Е-1500 на $1500	4
В клясі Е-2000 на $2000	1
В клясі Е-2500 на $2500	—
В клясі Е-3000 на $3000	—
Разом	21,308

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ.

НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 1. Терефенко Марія, Терефенко Еллен.
И. 2. Воргач Катерина, Воргач Патриця.
В. 9. Расевич Іван, Расевич Ярослава, Шніцер Іван.
В. 16. Терпеливець Олекса.
В. 17. Маркевич Стефан.
В. 62. Крецуль Олекса, Крецуль Марія, Крецуль Юрій.
В. 70. Паньків Катерина.
В. 82. Лешега Юрій, Лешега Софія.
В. 87. Гембарський Микола, Костецький Михайло.
В. 90. Амброз Йосиф, Скольська Анна, Піхоцька Катерина, Дудун Йосиф.
В. 94. Климчук Едвард.
В. 98. Земба Йосиф.
В. 126. Бутекофф Микола, Бутекофф Дорота.
В. 127. Гут Роман, Гут Іван, Самалюк Стелла.
В. 131. Іванів Анна.
В. 136. Харитон Стефан, Харитон Микола.
В. 145. Сливчук Михайло, Сливчук Роман.
В. 147. Падаруф Мілія.
В. 196. Баричко Розалія.
В. 207. Хамулка Мирон.
В. 221. Шиян Дмитро, Марцінковський Франко, Марцінковський Геронім, Шиян Петро.
В. 245. Шуневич Ярослав, Шуневич Геновефа, Господінофф Анна.
В. 268. Омелян Марія.
В. 270. Бобовник Ольга.
В. 281. Федорик Йосиф.
В. 282. Гуральний Іван, Гуральна Марія.
В. 288. Кринівська Ольга, Криців-ський Володимир.
В. 300. Яцинич Стефан, Яцинич Ірина, Яцинич Яким.
В. 316. Гой Михайло, Гой Теодор.
В. 319. Мацидин Олена, Мацидин Анна, Мацидин Софія.
В. 359. Легкий Іван.
В. 369. Борута Стефан, Сірський Василь, Борута Іван, Борута Катерина, Глиць Данило, Ганчарик Олена, Мицьо Павло, Сірська Ірина, Борута Петро, Ганчарик Анела, Ганчарик Йосиф, Борута Михайло, Борута Анастазія, Ганчарик Володимир, Борута Марія.
В. 388. Паньків Марія.

ДІТИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 2. Гутник Стефан, Гутник Марта, Гутник Марія.
В. 34. Виняш Едвард, Дзяд Дмитро, Сикута Зеновій, Дзяд Юлія, Сикута Софія, Дзяд Михайло, Сикута Роман.
В. 114. Полянський Лев, Нестор Михайло, Нестор Стах, Нестор Анна.
В. 130. Кіцка Василь.
В. 146. Блажовська Ірина, Блажовська Мирсолава.
В. 177. Рекурт Мирослав.
В. 193. Трач Петро.
В. 231. Літвінець Іван, Літвінець Михайло, Літвінець Розалія, Літвінець Стефанія.
В. 243. Мишкевич Стефанія, Мишкевич Павлина, Мишкевич Григорій, Мишкевич Олена, Сеньчак Анна, Сеньчак Ева, Вишневський Володимир, Вишньовська Геня.
В. 276. Макар Петро, Лень Юстина, Лень Андрій, Лень Анна, Лень Іван, Лень Марія, Лень Семен, Лень Василь, Макар Андрій, Макар Марія.
В. 292. Насланець Ілія, Насланець Іван, Насланець Данило.
В. 336. Білий Іван.
В. 385. Бородай Франко, Бородай Анна, Бородай Михайло.
В. 388. Лебіщак Петро.
В. 389. Паламар Володимир.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 203. Павчак Ольга, Павчак Ірина.
В. 284. Щурик Олена, Гудима Анна, Щурик Анна, Гудима Марія, Гудима Петро, Щурик Марія.
В. 285. Кузьо Михайло.

ДІТИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 1. Габура Ева.
В. 9. Салак Іван.
В. 16. Терпеливець Олекса.
В. 34. Говард Розалія, Чмирид Анна, Чмирид Геновефа, Оберц Марія, Оберц Іван, Чмирид Іван, Чмирид Стефанія, Чмирид Богдан.
В. 61. Юріщак Йосиф, Юріщак Людвіка, Юріщак Марія, Юріщак Іван.
В. 62. Бідей Стефанія, Бідей Петро, Бідей Василь, Бідей Анна.
В. 64. Григорчук Марія.
В. 70. Дмитриха Марія.
В. 76. Гадамус Анна, Гадамус Стефан, Биндюга Михайло, Биндюга Анна.
В. 85. Гут Ольга, Гут Йосиф, Гут Марія, Гут Андрій.
В. 94. Манастирський Володимир, Манастирська Юлія, Манастирський Петро.
В. 99. Цюпер Петро.
В. 100. Андрусяк Василь.
В. 102. Чупак Марія, Чупак Олена.
В. 107. Карнафель Михайло, Карнафель Марія, Карнафель Стефан, Карнафель Анна.
В. 112. Горак Анна.
В. 114. Гайдук Дорота, Гайдук Анна.
В. 121. Ластовецький Андрій, Сливінський Кароль, Сливінський Йосиф, Ластовецький Михайло, Ластовецька Ольга, Ластовецька Катерина, Ластовецька Анна.
В. 128. Зазуля Кароліна, Зазуля Йосиф, Зазуля Михайло, Зазуля Стефан.
В. 131. Шеремета Мирослав, Шеремета Ольга, Цап Олена, Цап Микола, Цап Анна.
В. 145. Сливчук Михайло, Сливчук Роман.
В. 147. Ярема Йосиф, Ярема Василь, Печінка Йосиф, Білан Юлія, Ярема, Михайло, Ярема Юлія, Білан Петро, Білан Стефанія, Білан Марцеля, Білан Марія, Ярема Володимир, Ярема Стефан, Ярема Броніслава, Змінка Марія, Змінка Іван.
В. 150. Гуска Федора, Гуска Володимир.
В. 151. Дацик Анна.
В. 181. Гречух Ольга.
В. 200. Кишенюк Теодор, Кишенюк Микола.
В. 218. Грицик Софія, Сорока Михайло, Сорока Анна, Сорока Марія, Грицик Людвик, Грицик Стах, Сорока Стефан, Грицик Йосиф.
В. 228. Пінкасевич Теодор, Пінкасевич Текля, Пінкасевич Павло.
В. 231. Стромило Ольга, Стромило Анна, Стромило Текля, Стромило Іван, Стромило Марія, Стромило Елисавета.
В. 241. Кічак Микола.
В. 244. Бенза Іван, Бенза Антін.
В. 245. Труш Юстин, Войтович Катерина, Труш Анна, Войтович Роман, Труш Марія, Труш Іван, Войтович Іван.
В. 266. Бодак Софія, Бодак Ірина.
В. 268. Омелян Марія.
В. 276. Роман Теодор, Роман Олена, Роман Анна, Роман Марія, Роман Іван, Роман Микола, Латияшевський Іван, Роман Петро.
В. 300. Шмідзен Анастазія.
В. 312. Лисюк Володимир, Лисюк Петро.
В. 316. Легкий Володимир, Легка Параска.
В. 317. Осухівський Адам, Осухівський Василь, Осухівська Іванна, Осухівський Іван.
В. 320. Дмитрів Стефанія, Дмитрів Йосиф.
В. 326. Фордина Марія, Фордина Франка, Фордина Олена, Фордина Флора, Фордина Чеслав, Чекальський Петро, Фордина Михайло.
В. 330. Салик Марія.
В. 334. Ярош Марія, Ярош Андрій, Ярош Михайло, Ярош Йосиф.
В. 360. Ремарчук Розалія, Ремарчук Іван, Ремарчук Анна.
В. 384. Сирота Григорій, Турко Теодор, Турко Іван, Диневич Іван, Диневич Михайло, Сирота Евдокія, Сирота Геня, Диневич Марія, Сирота Іван, Турко Марія, Диневич Евгенія, Задарко Василь, Жук Павло, Жук Михайло, Жук Олена, Задарко Стефан, Задарко Іван, Задарко Марія, Турко Петро, Малецька Емілія, Малецький Михайло, Малецька Марія, Малецька Розалія.
В. 388. Пазюк Іван, Пазюк Дмитро.
В. 400. Болюх Михайло, Болюх Марія, Болюх Катерина, Болюх Анна.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.

В. 91. Кузьо Михайло.
В. 105. Бабяк Олена, Бабяк Андрій, Бабяк Юлія.
В. 288. Підгурський Володимир, Підгурський Петро, Підгурська Анна.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА:

В. 2. Русиняк Григорій.
В. 26. Петрина Петро.
В. 50. Голдак Марія, Греськів Василь, Броніцький Василь.
В. 85. Лотоцький Андрій.
В. 104. Миколаїв Іван.
В. 132. Куніцька Марія.
В. 147. Савечка Іван.
В. 220. Дмитраш Розалія.
В. 230. Мигаль Анна, Мигаль Михайло.
В. 247. Баран Іван.
В. 281. Язвінський Антін.
В. 289. Архитко Марія.
В. 365. Цимбринський Іван.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З початком квітня 193 1р. було в У. Н. С. дітей членів	14,154
В місяци квітні 1931 р. принято нових	75
В місяци квітні 1931 р. принято наново	50
В місяци квітні 1931 р. принято з переступними листами	10
Разом	14,289
В місяци квітні 1931 р. суспендовано	178
В місяци квітні 1931 відійшли з переступними листами	8
В місяци квітні 1931 відійшли до повнолітних членів	16
Разом	202
З кінцем квітня 1931 р. в У. Н. Союзі було дітей членів	14,087

ЗІСТАВЛЕННЄ ПІСЛЯ КЛЯС МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ:

В клясі 1-ій за 25 цнт. місячної вкладки	12,663
В клясі 2-ій за 50 цнт. місячної вкладки	1,424
Разом	14,087
З кінцем квітня 1931 р. в У. Н. Сг було всіх обезпечених	35,395

У В А Г А

кстру кождий відділовий урядник член Українського Народного Союза повинен пильно прочитати і до неї стисло застосуватися.

Так повнолітні як і молодечі члени У. Н. Союза, оголошені в рекордовім звіті за місяць квітень 1931 як суспендовані або виключені за неплачення місячних вкладок чи з інших причин згідно зі статутом організації, коли хотять і надальше бути членами У. Н. Союза, мусять зголоситися протягом сего місяця (травня) до своїх відділів і вписатися наново, заплативши всі свої вкладки і залеглости до місцевої каси на руки відділових урядників. Коли цего не зроблять до кінця місяця травня 1931 року, то в червні 1931 р. мусять виповняти нові аплікації (просьби о принятте), коли схотять бути дальше членами У. Н. Союза, подібно як кождий новий кандидат. Ці знов члени, так повнолітні як і малолітні, котрі в місяці квітні 1931 р. взяли переступні листи, а еще доси не зголосилися до іншого правно істнуючого відділу У. Н. Союза, мусять це зробити в місяці травні 1931 р., бо на другий місяць то є в червні 1931 р. стратять всі членські права і моглиби бути приняті тільки на підставі нових аплікацій (просьб о принятте).

І. Каштанюк, гол. рек. секр.

Взяв обиду назад.

— Я дав прошакові десять центів, а він сказав, що то обида.
— А ти що на це?
— Я взяв обиду назад.

— o —

Письмака (до накладчика): А як там ідуть мої твори?
Накладчик: Дуже добре! Вчора я продав увесь наклад.
Письмака (врадуваний): Кому?
Накладчик: Бучерні.

ТАРЗАНОВІ ЗВІРЯТА. (22)



Повечерявши добре свіжого мяса, Тарзан та Шіта положилися спати, після тяжкого й довгого дня. На землі простяглася пантера, а Тарзан ліг біля неї, поклавши голову на мягке футро звірини. Отак вони міцно спали до самого рання. Проснувшись, Тарзан довідався, що чотири малпи, які найбільше перестрашилися підчас переїзду морем, десь зникли.

— o —

Годину шукали всіх пропавших малп, а потім вирішили їхати далі без них. Тарзан і Мугамбі при допомозі малп стягнули човен на воду. Всіли до нього малпи, Тарзан, Мугамбі й пантера. Далі вже плили над самим берегом, в напрямку куди скерував їх Мугамбі, який знав добре цей беріг. Нарешті вони приплили до гирла великої ріки. Тут вони знову знайшли собі дещо попоїсти й поплили далі вже рікою.

— o —

Вони не бачили ні дикунів, ні навіть ніяких живих звірів по обох берегах ріки. Здавалося, що все біля ріки вимерло. Та вони не знали того, що з одного берега ріки їх пильнує дикун-людоїд, що ховався в гущавині джунглів. Він довго слідкував за непрошеними гістьми, аж поки не переконався, що вони висіли на беріг для довшого відпочинку. Тоді дикун стрілою полетів до свого селища.

— o —

Тут він счинив великий крик та галас. „Ще один білий чоловік зявився", кричав він, „Це білий пливе з товаришами на великім човні". Скоро почулося биття на тяжкі воєнного барабана. Дикуни почали зі всіх сторін збігатися на площу серед їх селища. Скоро сім воєнних човнів вони пустили на воду й до них вліз кількадесять вояків, розмальованих воєнними фарбами. Тихо вони направилися туди, де був Тарзан зі своїми „товаришами".